

2. Соціальна економіка і економічна політика.

Інструменти державної підтримки та регулювання конкурентоспроможного розвитку галузі тваринництва

Пилипенко Катерина Анатоліївна, к.е.н., доцент
Доцент кафедри організації обліку та аудиту
Полтавської державної аграрної академії

Конкурентоспроможність – категорія економічних відносин. Вона означає властивість суб'єкта ринку, що характеризує ступінь задоволення конкретної потреби в порівнянні із кращими аналогічними об'єктами, представленими на ринку. Зміст поняття конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта набагато складніший і у теоретичному, і у практичному плані, тому й трактується в науці досить неоднозначно. Використовується таке поняття конкурентоспроможності як спроможність об'єкта витримувати конкуренцію в порівнянні з аналогічними об'єктами в умовах конкретного ринку [1]. Конкуренція сприяє зниженню цін, поліпшенню якості продукції, що досить позитивно для покупця, але не завжди вигідно для тваринницьких галузей. Однак, якщо приватні товаровиробники будуть продавати більший обсяг продукції, конкурентоспроможної по якості й сервісу, ніж інші конкуренти, то конкуренція відкриває можливості одержання більш значного прибутку.

Вищою формою конкурентоспроможності, безумовно, є конкурентоспроможність на світовому ринку. Світова економіка стає усе більше відкритою. Це обумовлено величезними досягненнями транспорту й зв'язку, скороченням простору й часу, що веде до поширення технологій, новітніх форм організації виробництва, соціальних стандартів. Економіки країн світу стають усе більше інтегрованими, взаємозалежними, тісно пов'язаними в технічному, економічному і соціальному відношенні. На наш погляд, ці процеси вже безпосередньо торкнулися економіки України й здійснюють суттєвий вплив на суб'єкти аграрного ринку по всіх його сегментах. Конкретними прикладами прояву цих процесів є часткове витіснення українських виробників з національних продовольчих ринків, зростання частки імпортової продукції в

загальному обсязі її споживання.

Для ефективного розвитку формування конкурентоспроможної галузі велике значення має її інфраструктура. В умовах глобалізації застосування державно-регулятивної підсистеми, завдяки використанню відповідних інструментів направлене на захист вітчизняного товаровиробника, надання галузям тваринництва пріоритетних умов у цілому (рис. 1).

Рис. 1. Інструменти державно-регулятивного впливу на тваринницькі галузі

Розглянуті на рис. 1 інструменти впливають на конкурентне середовище та ринкові механізми і завдяки цьому визначають стан основних категорій конкуренції у тваринницьких галузях: попит, пропозицію та ціну. Окрім того, частина функцій підсистеми знаходиться на межі впливу окремих інструментів. Так, наприклад, цінове регулювання та протекціоністські заходи можуть бути реалізовані у галузях тваринництва завдяки встановленню адміністративних норм або формуванню економічної системи мотивів та заохочень [2].

Пошуки нових шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва зумовлюються тенденціями часу. Людство усе більше турбують такі проблеми, як збільшення населення на планеті, обмеженість природних ресурсів, збереження навколишнього природного середовища, розвиток науки і технологій. Підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва повинно відбуватися з урахуванням цих проблем, і зокрема особливу увагу слід

звертати на екологічні фактори її забезпечення.

Особливо ці питання актуальні з точки зору забезпечення продовольчої безпеки країни, адже поряд з глобальними процесами об'єднання світової економіки в єдину систему інформаційних потоків, культур, капіталів, товарів та послуг, людських ресурсів тощо головним завданням держави залишається безпека та благополуччя її громадян. Глобалізаційні процеси передбачають стабільність та процвітання та «не всі зможуть оцінити переваги» [3, с. 16] цих процесів.

Регулятори та важелі підвищення конкурентоспроможності галузей тваринництва можна класифікувати за терміном та часом або періодом здійснення, галузевими напрямами або напрямами впливу на окремі процеси та явища, характером дії (пряме та непряме регулювання), вартістю та ефективністю здійснення тощо. Вони групуються також у відповідності до величини та потужностей, форм організації суб'єктів господарювання, рівня спеціалізації або диверсифікації виробництва, стадій життєвого циклу тваринницьких підприємств та галузей, обґрунтованих стратегій розвитку. Вплив на сукупність регуляторів та важелів здійснюють державна аграрна політика, рівень національної та галузевої продовольчої безпеки, інноваційно-інвестиційна привабливість, рівень модернізації тваринницьких галузей, їх експортний потенціал, управлінський рівень застосування.

Список використаних джерел:

1. Гуторова О.О. Напрямки підвищення конкурентоспроможності аграрного підприємства в сучасних умовах господарювання / О.О. Гуторова, Е.В. Шевченко // Вісник ХНАУ. – 2009. – № 11. – (Сер. «Економіка АПК і природокористування»).
2. Відроджене скотарство: нац. проект. – К.: Мінагрополітики України, Укр. акад. аграр. наук, ДІА, 2011. – 44 с.
3. Аграрна економіка: [підручник] / Д.К. Семенда, О.І. Здоровцов, П.С. Котик, О.О. Шкільний [та ін.]: за ред. Д.К. Семенди та О.І. Здоровцова. – Умань. – 2005. – 318 с.